

Legální zločiny s Bitcoin

Zas další změna. Zákon č. [527/2020](#) Sb. novelizuje s účinností dílem od 1. 1. 2021, v některých případech s pozdější účinností, zákon č. [253/2008](#) Sb. o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Takto řečený zákon AML. Asi nemá smysl se nějak pozastavovat nad tím, že zákon, přijatý v roce 2008, je měněn již po dvacáté šesté a v některých případech už se dopracoval do stádia, kterému se lidově říká, že se v tom ani prase nevyzná. Lze soudit, mimo jiné i z frekvence novel, že s legalizací výnosů z trestné činnosti je patálie, a to nejen u nás, ale zřejmě v celém civilizovaném světě. Asi totéž platí o financování terorismu, byť to asi zrovna v ČR nijak horké téma nebude. Sami máme málo a ještě se dělit s teroristy.

Novela se, krom jiného, pokouší „vychytávat“ další alternativy možné participace daňového poradce a případně s ním spolupracujících osob na daňových únicích. Zjednodušeně řečeno, opět prohlubuje ingerenci státu do soukromí fyzických i právnických osob. Jen jako pikantnost, nezměněna zůstala povinnost identifikovat u fyzické osoby, která nemá přiděleno rodné číslo, její datum narození a její pohlaví. Ta identifikace pohlaví mne zneklidňuje od chvíle, kdy jsem si přečetl, že ve Velké Británii jich dnes rozlišuje Facebook 71. Co mám udělat s klientem, když mi řekne, že je pohlaví číslo 58? Mám podle zákona právo se podívat?

A ještě horší to je s virtuální měnou. Uznávám, že se trochu opakuji, o problému jsem už psal v Advokátním deníku, ale on je ten problém stále živý. Možná pořád živější. Zrovna teď jsem si počel o dvou vyděračích, kteří žádali výpalné v bitcoinech.

Dlouhodobě hledám odpověď na doposud nepoloženou otázku, která ale dříve či později přijde. Bude to ve chvíli, kdy sdělím klientovi, že obchod, u něhož žádá mou právní asistenci, vykazuje všechny znaky podezřelého obchodu podle § 6 zákona AML, a to já musím oznámit. Pravda, jenom České advokátní komoře a ne Finančnímu analytickému úřadu, ale i tak. Velké nadšení asi nesklidím. Což není až takový problém, ten nastane ve chvíli, kdy se mne klient zeptá, jestli by to všechno nešlo udělat nějak jinak, aby obchod nebyl podezřelý a já nemusel nic hlásit. Advokát je povinen klientovi poskytnout právní službu v mezích zákona. A je v mezích zákona, když klientovi sdělím, že v řadě případů stačí, aby si svůj majetek uložil do virtuální měny, například bitcoinu, a vše se významně zjednoduší? Anebo, co když se mne rovnou klient zeptá, jak má svůj majetek učinit neviditelným, například před Finančním úřadem, když už ani daňové ráje nejsou to, co bývaly? Tady už je odpověď bez jakýchkoliv výhrad. Vygooglujte firmu, která vám vaše peníze převede na Bitcoin a máte pokoj. Ne směnárnou, ta by to musela hlásit, ale jiných podobných je i tak dost.

Mám pochopení pro záměr státu bránit praní peněz, daňovým únikům a podobným dirty trikům. Co nechápu, je způsob, jak to stát dělá. Dokonce se domnívám, že jde o zcela vědomou diskriminaci těch, kteří své finanční prostředky neukrývají do virtuální měny, mají je uloženy v bance, majetek jasně deklarovaný, počestně podnikají, ale, soudě podle zákona AML, moc jim to nikdo nevěří. Zato moderní zločinec, který se nechce dělit s nikým o informace týkající se výnosu jeho nelegálního podnikání, to má, s plným vědomím a souhlasem státu, opravdu velmi jednoduché. Dost mě překvapuje, že nejrůznější aktivistické spolky, které pořádají závody o to, kdo navrhne větší šmírování ve jménu pořádku a spravedlnosti, jsou hluché a slepé zrovna k téhle formě netransparentnosti. Přitom kdejaký vyděrač nebo ten, co požaduje úplatek, už rovnou předává jakési záhadné číslo své bitcoinové peněženky. S číslem bankovního účtu by si to netroufl, pokud jde o

virtuální měnu, je to zcela bezpečné. Takže je to pořád ta samá otázka. V trestním řádu máme řadu institutů, umožňujících zajištění výnosů z trestné činnosti, ale i toho, co jako výnos vypadá jen velmi vzdáleně. Pokud se ke mně přijde poradit drogový dealer, který tvrdí, že je OSVČ a podniká v oblasti zdravotního poradenství, jak to zařídit, aby plody jeho námahy neskončily ve spárech státu, kdyby to s tím poradenstvím náhodou přehnal, je etické či případně rovnou zákonné, abych mu řekl, ať to, co vydělá, každý den narve do bitcoinů? Protože co není zakázáno, je přeci dovoleno a proti transformaci špinavých peněz v čisté Bitcoiny nikdo nic nenamítá. Tedy je to tak trochu legalizace výnosů z trestné činnosti, ale jen trochu. Protože Bitcoiny nejsou součástí žádné legální měnové či jiné struktury. Dokonce mi jeden jejich příznivec napsal, že to je jen elektronická informace. Takže se vlastně nic nelegalizuje, jen schovává. Asi jako by si ty peníze zahrabal na zahradě. Akorát stokrát bezpečnější. Tedy, pokud se neprašťí do hlavy a nevymaže si virtuální klíč.

Suma sumárum, asi je jasné, co chci říct. Mám tvrdit klientovi, že je cosi nezákonné, ale za mými zády mu stát signalizuje, že jen idiot by se choval zákonně. A pokud se tak chová, nemůže se divit, že bude mít těžký život a permanentní kontrolu na krku. Samozřejmě že podle zákona AML.

JUDr. Tomáš Sokol,

advokát

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.
místopředseda představenstva České advokátní komory

Text byl uveřejněn v EPRAVO.CZ Magazine 1/2021

Další články:

- [Proč musí obhájce u soudu mlčet?](#)
- [Advokátní úschovy a kolektivní vina](#)
- [Buřty, pivo a nenávisť](#)
- [Kolegialita jako klíč k úspěchu](#)
- [O co aktuálně usiluje vedení ČAK?](#)
- [O důstojnosti advokátního stavu](#)
- [O úspěchu restrukturalizace rozhoduje čas](#)
- [Stojí LL.M. za to?](#)
- [Verba docent ...](#)
- [Hodiny tikají každému](#)
- [Justice před soudem](#)